

ספר תורה חי

"אוסף ואספר", ממשיך בן המשפחה, "סיפור מיוחד שמאפיין את התמדתו העצומה; ברבות השנים, כאשר ר' יענקל' נעשה כבר גדול בתורה ממש, ולא פסק פומיה מגירסיה, הגיעו הוא והרבנית תכלחט"א לביקור בארץ ישראל, ושהו בירושלים ע"ה"ק. באחד הימים, הגיעו לבקר בני משפחה, והציעו לו להגיע לביקור אצל רשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א. ענה להם ר' יענקל': 'זו אכן זכות עצומה, אבל האם לא חבל על כל שעות הנסיעה הלוך וחזור? הרי כאן בירושלים יש לי את החברותות שלי, אבי ורבא!'"

"אינני זוכר כיצד, אבל לבסוף בני המשפחה הצליחו לשכנע אותו שאין בכך הפסד ללימוד התורה, וכדאי לו לנסוע, והוא נאות לנסוע, ונכנס למרן הגר"ח שליט"א והשתעשע אותו בלימוד מעל חצי שעה."

"בכל מקום שהוא היה", ממשיך בן משפחתו ומספר, "אם זה בדרך או באוטובוס, הוא שוחח ברברי תורה עם כל אחד כפי מה שמתאים לו וכפי הכנתו. בין אם היה זה בן תורה, או יהודי פשוט, ואפילו אנשים חילוניים, הוא תמיד התחבר עם כל מי שהוא פגש והחל לשוחח איתו בהתלהבות ברברי תורה. כל כולו היה תורה, והדבר היחיד שעניין אותו היה להרבות בכור שמים, וכשהוא ראה שיש נכונות להקשיב, הוא כבר מצא את הדרך איך ומה להגיד."

כך ראו אותו כולם במשך כל השנים הרבות, כשבעים שנה, שבהן הוא עסק בתורה בהתמדה עצומה, עם המדות המיוחדות שהיו לו, עד שהיה לחלק בלתי נפרד מהתורה ומ'שמחת התורה', וכפי שהגדיר אותו הגאון הגדול רבי מרדכי גיפטר זצוק"ל: 'רבי יענקל' כהן איז א לייבעדיגע ספר תורה!..'

ר' יענקל' השאיר אחריו עשרות אלפי דפים של חידושי תורה הסובבים את כל מקצועות הש"ס, כתובים בכתב ידו. ורק בסוף ימיו, כשהיה חולה, נאות לתת את הסכמתו שיכניסו לרפוס חלק אחד מחידושי תורתו.

לולא תורתך שעשועי!

כאן יאה להעתיק קטע מרטיט מהקדמות ספרו, אשר מבין שורותיו ניכר חשקו ואהבתו העזה ללימוד התורה הקדושה:

"... אמר דוד המלך ע"ה: 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני'. וגם אני אכריז בקול רם דברי הכרת הטוב המלאים את לבי להקב"ה על שנתן לנו את תורתו הקדושה, אשר בה מצאתי את שאהבה נפשי מנעורי ועד היום. ובפרט בתקופה האחרונה, אשר נגזר עלי להיות נתון תחת טיפולים ממושכים, והנני יוצא ובא בבתי הרופאים תדיר, ל"ע, ולולי שעשועי פלפולי התורה אשר זיכני בהם ה' ברחמי, ומתוך יגיעתם קירבני ה' לעבודתו, אז אבדתי בעיני'."

"ובאמת מעולם לא שאפה רוחי להוציא לאור חיבור מחידושי תורה שחנני ה', כאשר ראה ראיתי שכבר מלא העולם חיבורים מכל מיני מטעמים, ואין צורך להרבות ספרים אין קץ, ואף שרבים עודדוני על כך תמיד דחיתים מעל פני בשלילה. אבל עכשיו שנגזר עלי להילחם על נפשי ל"ע, אמרתי לנפשי שמה עתה כדאי הדבר, אולי ירחם עלינו בורא רפואות, ובזכות הפצת חידושי ושעשועי התורה יחדש ד' כנשר נעורינו, וישלח לנו רפואה שלימה."

"ובימים אלה, כאשר הנני נכנס ויוצא בבתי החולים ל"ע, הנני רואה בחוש עד כמה שפר חלקי שזיכני ה' להשתעשע ברברי תורה. ובאמת לא הייתי יודע עד כמה גבר חסדו עלי אילולא ראיתי את מצבם של החולים האחרים אשר שם, ואין האור ניכר אלא מתוך החושך. ומעשה שהיה, שראתה אחת הרפואות בבית החולים את מצב הרוח השמח שהייתי שרוי בו, וביום שלמחרת אמרה לנו כי בלילה אחזרה מחשבותיה ממצבי הקשה מחד גיסא וממצב רוחי מאידך, מה שנראה לכאורה כמנוגד לדרך הטבע. וכל זה מעוצם כח התורה, אשר לולי שעשועיה אז אבדתי בעיני. ואני מודה להקב"ה!"

דקות נכנסו לחדר שני בעלי בתים מהעיר, ומיד ר' יענקל' אמר להם: 'אנחנו כעת באמצע שיעור', והזמין אותם להצטרף ללימוד. כך התחיל הביקור של אותם ארבעה המבקרים - וכך הוא הסתיים.

לפני כשלושים שנה, אחד מבניו של ר' יענקל' היה מעורב בתאונת דרכים, בעת שהוא שהה בעיר רחוקה, והמצב שלו היה חמור מאוד; למשרד הישיבה הגיעה שיחת טלפון שהודיעה על התאונה. ר' יענקל' קיבל את ההודעה בכאב עצום, אך תיכף ומיד חזר ללימודו בבית המדרש. לאחר מכן הסביר, שמאחר שהמקרה אירע בעיר רחוקה, ולא היה ביכולתו לעשות מאומה כדי לסייע לבנו, לכן הוא מיד חזר ללימודו, שאין לך סיוע גדול עבור חולה מאשר ללמוד לזכותו!

###

לפני כשלוש שנים, בעת שנודע לר' יענקל' על חוליו האחרון, הרופאים שחו ואמרו לו שנתרו לו שבועות בודדים לחיות. בשבוע הראשון לאחר הבשורה הנוראה, היו רק שני אברכים שידעו על חוליו, והם העידו שבימים אלו לא ראו עליו שום שינוי כלל! והגיעו הרבנים עד כדי כך, שהאברכים התחילו לחשוב בינם לבין עצמם שאולי הייתה טעות בבדיקתו, והוא אינו חולה כלל...

כאשר התגבר חוליו של ר' יענקל', והוא נאלץ להתאשפז בבית החולים, הוא נהג להתקשר לעיתים קרובות לתלמידיו, ולבקש: 'אמור לי דבר תורה!'

בתקופה שמחלתו התגברה, הוא שהה בבית בתי; פעם אחת הוא נשאר לבדו בבית, ולפתע תלמידו קיבל ממנו שיחת טלפון. הוא סיפר לתלמיד, שהוא נפל על הארץ, ואינו יכול כמעט לזוז, והוא גם סובל כאבים עזים בראשו מחמת הנפילה, והוא נאלץ כעת להמתין עד שבני משפחתו יבואו לסייע לו בעוד כרבע שעה, אבל בינתיים, מכיוון שהגמרא אומרת 'חש בראשו יעסוק בתורה', הוא רוצה לומר לו 'שטיקע'ל תורה' שהתחדש לו בלילה האחרון. וכך, במשך רבע שעה, גולל ר' יענקל' באוזני תלמידו מערכה בלומדע'ס כשהוא מוטל שוכב על הארץ...!!

תנחומיך ישעשעו נפשי

אחד מבני המשפחה מתאר למעננו פרקים מתולדות חייו: "ר' יענקל' זצוק"ל נולד לפני שמונים וארבע שנים בשיקאגו. בילדותו, הוא היה ילד ככל הילדים באמריקה, ואהב לשחק 'בייסקול' בשכונה שבה גדל, 'אלבני פארק'. הוא כל כך הצטיין במשחק זה, עד שמדי יום היו מגיעים נערי השכונה לחפש את יענקל', כדי שכוא לשחק איתם בכדור.

כשהוא היה כבן שתים עשרה שנה, אביו נסע פעם וחלף בקליבלנד, עצר שם בשיבה, והוקסם ממראה עיניו: התפילות והלימוד שבו את ליבו, והוא החליט שהישיבה היא המקום המתאים ביותר עבור בנו שנכנס לתיכון. ואכן, כבר באותו שבוע הביא האב את יענקל' לישיבה."

"לאחר תקופה קצרה, הגיע האב לבקר את בנו בישיבה, ויענקל' הילד שח ואמר לאביו שהוא אינו מעוניין להישאר בישיבה. הוא מעדיף לשוב למשחקי הכדור החביבים עליו. אך כשיענקל' ראה את הדמעות הרבות בעיני אביו, ונוכח עד כמה חשוב לו שהוא ישאר בישיבה, הוא החליט להישאר בישיבה תקופה נוספת. אבל גם בתקופה זו, עדיין בערה בו האהבה הגדולה למשחק הכדור, ובשעות בין הסדרים הוא נהג לרוץ לחצר לשחק, ונחשב לשחקן הטוב מכולם..."

במקביל, הוא הצליח והצטיין מאוד בלימודיו, וראש הישיבה זצ"ל אהב אותו וקירב אותו מאוד. כאשר יענקל' נגר, ובפרט מעת שהוא חגג בר מצוה, הוא החליף לגמרי את משחקי הכדור בלימוד הגמרא, והפך למתמיד עצום, עד שבתוך זמן קצר הוא נהיה הכבוד הטוב בישיבה. וכך המשיך יענקל' להתעלות בהתמדת ולימוד התורה, והתרגל לשבת וללמוד במשך כל היום, עד השעות המאוחרות של הלילה."

"לימים, היה זה מראה משובב לב, לראות את אביו הקשיש של ר' יענקל' מגיע רבות להיכל הישיבה ויושב בספסל האחורי של בית המדרש, צופה בכנו ומקשיב לתלמודו."